

Programma toelichting

Trio Arioso

Kees Hilhorst, viool

Sebastiaan de Rode, violoncel

Jasper Bon, piano

Het Arioso trio werd 20 jaar opgericht door Kees Hilhorst en Jasper Bon en gaf vele concerten op podia in Nederland. Daarbij speelden ze met diverse cellisten samen. Sinds kort werken zij met de cellist Sebastiaan de Rode. Alledrie de leden zijn momenteel werkzaam in het Promenadeorkest. Zij hebben enkele hoogtepunten uit de muziekliteratuur op het repertoire staan zoals trio's van Haydn, Mozart, Beethoven, Brahms en Schubert maar ook enkele onbekende trio's van de Nederlandse componisten Pijper en Martin.

Beethovens trio op 1 nr 1 is de eerste van 3 trio's, de eerste stukken die Beethoven presenteerde. Alle drie als grootschalige werken met vier delen. Hij schreef het in de tijd dat hij zijn geboortestad Bonn verliet om zich elders te vestigen. Graaf Waldstein, waar hij later een pianosonate aan opdroeg, schreef over Beethoven : "Je zult de geest van Mozart uit de handen van Haydn ontvangen." Op zijn eigen manier werkt Beethoven een soort synthese uit van deze 2 zeer verschillende componisten, waarbij een Mozartiaanse persoonlijkheid op de voorgrond treedt in een rusteloze vrijgevigheid van muzikale ideeën. De bezetting Pianotrio is een uitvinding van Haydn maar ondanks zijn haat-liefde jegens Haydn, is er geen twijfel dat Beethoven zich verder zou ontwikkelen in het genre.

Er is iets typisch Beethoveniaans aan de openingsoproep van het Trio in Es-groot, met zijn pistoolschot-akkoord gevolgd door een optimistisch, energiek "raketthema" (een thema waarbij de tonen een snel stijgende figuur hebben)

De piano heeft opnieuw de eer om het Adagio cantabile, dat iets van een rondo heeft, te beginnen met een melodie in As majeur. In het duet tussen de strijkers laat Beethoven de cello mooi uitkomen. De langzame opbouw van de spanning kan ook te maken hebben met Beethovens diepe achting voor Mozart.

De ritmische grappen en accenten van het Scherzo, daarentegen, introduceren een verrassend nieuw perspectief. "In welke toonsoort zitten we?" Beethoven dwingt ons om ons dat af te vragen, wijzend naar C-mineur voordat het stuk doorgaat in het verwachte Es-groot . De canon-achtige kat-en-muis-achtervolgung van thema's doet denken aan het later geschreven Scherzo van zijn Zevende Symfonie.

Na zoveel compositorische finesse komt Beethoven met een verrassend 4^e deel: De octaafsprongen van de piano kondigen een echt feest vol muzikale dubbelzinnigheden aan. Natuurlijk verwijst Beethoven impliciet naar waar we zijn begonnen, deze keer draait hij de richting van het raketthema naar beneden. Als een laatste verrassing krijgen we een coda , waarbij hij weer moduleert naar andere toonsoorten voordat hij abrupt terugkeert in Es-majeur

Het eerste pianotrio van Saint-Saëns is geschreven in een van de meest geïnspireerde

momenten uit zijn jeugd. Het openingsthema van het eerste deel, *Allegro vivace*, drukt de vreugde van het avontuur uit. Zijn verleidelijke vrolijkheid komt naar voren in de cello en brengt ook onheilspellende momenten. Het volgende *Andante* is begint rustig maar er is een opbouw met een mooie tedere melodie naar een hoogtepunt. Het sprankelende derde deel, *Scherzo*, is gevuld met humor en prachtige dwarsritmes en pizzicato-effecten. Een groot deel van dezelfde opgewekte geest van het eerste deel is ook te vinden in de luidruchtige finale, *Allegro*.